

**ĐỀ
CHÍNH THỨC**

I. PHẦN ĐỌC - HIỂU (6,0 điểm)

Đọc bài thơ sau và thực hiện yêu cầu bên dưới:

Mẹ ốm

Mọi hôm mẹ thích vui chơi
Hôm nay mẹ chẳng nói cười được đâu
Lá trầu khô giữa cối trầu
Truyện Kiều gấp lại trên đầu bấy nay

Cánh màn khép lỏng cả ngày
Ruộng vườn vắng mẹ cuốc cày sớm trưa
Nắng mưa từ những ngày xưa
Lặn trong đời mẹ đến giờ chưa tan

Khắp người đau buốt, nóng ran
Mẹ ơi! Cô bác xóm làng đến thăm
Người cho trứng, người cho cam
Và anh bác sĩ đã mang thuốc vào

Sáng nay trời đổ mưa rào
Nắng trong trái chín ngọt ngào bay hương
Cả đời đi gió đi sương
Bây giờ mẹ lại lần giường tập đi

Mẹ vui, con có quản gì
Ngâm thơ, kể chuyện rồi thì múa ca
Rồi con diễn kịch giữa nhà
Một mình con sắm cả ba vai chèo

Vì con mẹ khổ đủ điều
Quanh đôi mắt mẹ đã nhiều nếp nhăn
Con mong mẹ khoẻ dần dần
Ngày ăn ngon miệng, đêm nằm ngủ say

Rồi ra đọc sách, cấy cày
Mẹ là đất nước, tháng ngày của con...

(Nguồn: <https://www.thivien.net/>, Trần Đăng Khoa,
Góc sân và khoảng trời, NXB Văn hoá dân tộc, 1999)

Thực hiện yêu cầu:

a) Bài thơ trên được viết theo thể thơ nào?

b) Hãy liệt kê những việc người con đã làm để mẹ vui. Từ bài thơ, người con muốn bày tỏ tình cảm gì với mẹ của mình?

c) Trong hai dòng thơ in đậm, từ *đi* nào được dùng với nghĩa thông thường, từ *đi* nào được dùng theo nghĩa khác. Hãy giải thích nghĩa của các từ *đi* đó.

d) Chỉ ra và phân tích tác dụng của biện pháp tu từ được sử dụng trong hai câu thơ:

*Nắng mưa từ những ngày xưa
Lặn trong đời mẹ đến giờ chưa tan.*

II. PHẦN VIẾT (14,0 điểm)

Câu 1: (4,0 điểm)

Từ nội dung văn bản đọc hiểu trên, em hãy viết một đoạn văn (*khoảng 7 đến 10 câu*) trả lời câu hỏi: *Tại sao chúng ta phải có lòng hiếu thảo?*

Câu 2: (10,0 điểm)

Dựa vào bài thơ *Mẹ ốm* của Trần Đăng Khoa (phần Đọc – hiểu), em hãy đóng vai người con để kể lại một lần mẹ bị ốm.

.....Đề gồm có 02 trang.....

Họ và tên thí sinh:....., SBD:.....

Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm.

KỶ THI HỌC SINH GIỎI CẤP HUYỆN NĂM HỌC 2022-2023

HƯỚNG DẪN CHẤM MÔN: NGỮ VĂN 6

I. Hướng dẫn chung:

Giám khảo cần nắm vững yêu cầu chấm để đánh giá tổng quát bài làm của thí sinh, tránh cách chấm đếm ý cho điểm một cách máy móc, linh hoạt trong việc vận dụng đáp án và thang điểm.

Cần khuyến khích những bài làm có tính sáng tạo, nội dung bài viết có thể không trùng với yêu cầu trong đáp án nhưng lập luận thuyết phục, văn phong sáng rõ...

Việc chi tiết hóa điểm số của các ý (nếu có) phải đảm bảo không sai lệch với tổng điểm của mỗi phần và được thống nhất trong Hội đồng chấm thi. Điểm toàn bài tính lẻ đến 0,25 điểm.

II. Hướng dẫn chấm cụ thể:

Phần/ câu	Nội dung	Điểm
I	ĐỌC – HIỂU	6,0
	Thực hiện yêu cầu: a) Bài thơ trên được viết theo thể thơ nào? b) Hãy liệt kê những việc người con đã làm để mẹ vui. Từ bài thơ, người con muốn bày tỏ tình cảm gì với mẹ của mình? c) Trong hai dòng thơ in đậm, từ <i>đi</i> nào được dùng với nghĩa thông thường, từ <i>đi</i> nào được dùng theo nghĩa khác. Hãy giải thích nghĩa của các từ <i>đi</i> đó. d) Chỉ ra và phân tích tác dụng của biện pháp tu từ được sử dụng trong hai câu thơ: <i>Nắng mưa từ những ngày xưa</i> <i>Lặn trong đời mẹ đến giờ chưa tan.</i>	
	a) Thể thơ: lục bát	0,5
	b) - Những việc người con đã làm để mẹ vui: <i>Ngâm thơ, kể chuyện, múa ca, diễn kịch, sắm ba vai chèo.</i> Hướng dẫn chấm: <i>HS liệt kê được từ từ 3 việc làm trên của người con vẫn đạt điểm tối đa.</i> <i>Liệt kê được 1-2 việc làm trên của người con đạt 0,5 điểm</i>	1,0
	- Từ bài thơ, người con muốn bày tỏ tình cảm gì với mẹ: yêu thương, kính trọng, biết ơn những nỗi vất vả, hi sinh mẹ đã cho con. Hướng dẫn chấm: <i>HS trả lời được từ 3 biểu hiện trở lên vẫn đạt điểm tối đa.</i> <i>Trả lời được 1-2 biểu hiện trên đạt 0,5 điểm</i>	1,0

	c) -Từ đi trong câu <i>Bây giờ mẹ lại lần giường tập đi</i>, được dùng theo nghĩa thông thường. Nghĩa là <i>tự di chuyển từ chỗ này đến chỗ khác bằng những bước chân nhấc lên, đặt xuống liên tiếp</i>. -Từ đi trong câu <i>Cả đời đi gió đi sương</i>, được dùng theo nghĩa khác. Nghĩa là <i>trải qua bao gió, sương, vất vả, gian nan...</i>	,25 0,5 0,25 0,5
	d) -Biện pháp tu từ: ẩn dụ + <i>nắng mưa</i> chỉ những nỗi khó nhọc, vất vả, gian nan của đời mẹ. + <i>lặn, tan</i> chỉ sự ăn sâu theo suốt cuộc đời của mẹ không phai mờ.	0,25 0,25 0,25
	-Tác dụng: +Tăng sức gợi hình, gợi cảm cho sự diễn đạt. + Khắc họa nỗi khó nhọc cùng những hi sinh thầm lặng mà cao cả, đẹp đẽ của mẹ dành cho con. Cả một đời mẹ vì con vì cái, cho đến bây giờ sự vất vả ấy vẫn còn hằn sâu trong mẹ, chẳng thể xóa nhòa hay phai nhạt theo thời gian. Qua đó thể hiện lòng biết ơn chân thành, sâu sắc; lòng hiếu thảo của người con và niềm xót xa trước bệnh tình của mẹ mình	0,25 1,0
	<i>HS có cách diễn đạt tương đương vẫn đạt điểm tối đa.</i>	
II	VIẾT	14
1	Từ nội dung văn bản đọc hiểu trên, em hãy viết một đoạn văn (khoảng 8- 10 câu) trả lời câu hỏi: <i>Tại sao chúng ta phải có lòng hiếu thảo?</i>	4,0
	a. Đảm bảo cấu trúc của một đoạn văn	0.5
	b. Xác định đúng vấn đề: Con người cần có lòng hiếu thảo với ông bà, cha mẹ.	0,5
	c. HS triển khai vấn đề cụ thể, rõ ràng, vận dụng tốt các thao tác viết đoạn văn. Có thể trình bày theo định hướng sau:	
	- Hiếu thảo là tấm lòng yêu thương, kính trọng, chăm sóc ông bà, cha mẹ...	0,25
	- Vì sao chúng ta cần phải có lòng hiếu thảo? + Ông bà, cha mẹ là người đã sinh ra ta, nuôi nấng, chăm sóc và dạy bảo chúng ta nên người. Công ơn lớn như trời biển... + Sống hiếu thảo với ông bà, cha mẹ là thể hiện sống có trách nhiệm của mỗi người. + Đó là truyền thống tốt đẹp của dân tộc. Tình yêu thương, kính trọng cha mẹ là gốc rễ, cội nguồn của mọi tình cảm cao đẹp khác trong mỗi con người. + Lòng hiếu thảo của con cái sẽ giúp gia đình đầm ấm, hạnh phúc, người con	2,0

	hiếu thảo sẽ là những trò ngoan trong nhà trường, công dân tốt ngoài xã hội từ đó sẽ xây dựng một xã hội tốt đẹp.	
	- Phê phán những người sống bất hiếu, vô lễ, đối xử tàn nhẫn, bỏ rơi ông bà, cha mẹ...	0,25
	<i>HS có cách diễn đạt tương đương vẫn đạt điểm tối đa</i>	
2	Dựa vào bài thơ <i>Mẹ ốm</i> của Trần Đăng Khoa (phần Đọc – hiểu), em hãy đóng vai người con để kể lại một lần mẹ bị ốm. * Yêu cầu chung: - Học sinh viết đúng dạng văn kể chuyện sáng tạo. Ngôi kể thứ nhất. - Bài viết phải có bố cục đầy đủ, rõ ràng; văn viết có cảm xúc; diễn đạt trôi chảy, bảo đảm tính liên kết; không mắc lỗi chính tả, từ ngữ, ngữ pháp. - Yêu cầu người viết nhập vai vào người con trong bài thơ, kể lại một lần mẹ bị ốm.	10,0 0,5
	* Yêu cầu cụ thể: 1. Mở bài Người con xưng tôi, giới thiệu bản thân và câu chuyện định kể (một lần mẹ bị ốm).	1,0
	2. Thân bài	
	a. Giới thiệu về mẹ: tuổi tác, nét nổi bật ngoại hình, nghề nghiệp, tính tình...nguyên nhân mẹ bị ốm	1,0
	b. Kể diễn biến: HS bám sát bài thơ, có thể diễn đạt, sáng tạo nhiều cách khác nhau nhưng phải nổi bật được nội dung sau:	6,5
	-Mẹ bị ốm biểu hiện qua ngoại hình, hành động, việc làm ...	
	-Mọi người tới thăm sức khỏe của mẹ...	
	-Bác sĩ đến khám và mang thuốc cho mẹ...	
	-Con đã làm nhiều việc để mẹ vui, nhanh khỏe lại...	
	-Suy nghĩ, tâm trạng, tình cảm của người con về mẹ và cuộc đời mẹ...	
	3. Kết bài Kết thúc câu chuyện, cảm xúc về mẹ và mong ước cho hiện tại và tương lai.	1,0
	<i>Lưu ý: Giám khảo cộng 0,5- 1,0 điểm khuyến khích cho những bài viết sáng tạo (nếu tổng điểm chưa đạt tối đa)</i>	
Tổng		20,0